

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
Ž u p a n

IZVJEŠĆE
O AKTIVNOSTIMA PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE
NA PRIPREMI I PROVEDBI EU PROJEKATA

Ž u p a n
Zlatko Komadina, dipl. ing., v.r.

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO–GORANSKA ŽUPANIJA

Županijska skupština
Predsjednik

- članovima Županijske skupštine
- predsjednicima radnih tijela Županijske skupštine

Na temelju članka 97. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 26/09, 16/13 i 25/13-pročišćeni tekst), u prilogu upućujem ***Izvešće o aktivnostima Primorsko-goranske županije na pripremi i provedbi EU projekata.***

Predsjednik

Erik Fabijanić

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
Ž u p a n

Županijska skupština
Primorsko-goranske županije
n/r predsjednika Erika Fabijanića

Na temelju članka 96. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 26/09, 16/13 i 25/13-pročišćeni tekst) upućujem ***Izvešće o aktivnostima Primorsko-goranske županije na pripremi i provedbi EU projekata.***

Za svojeg predstavnika, koji će sudjelovati u radu Županijske skupštine Primorsko-goranske županije i njenih radnih tijela, određujem ***Ljudevita Krpana***, pročelnika Upravnog odjela za regionalni razvoj, infrastrukturu i upravljanje projektima.

Ž u p a n

Zlatko Komadina, dipl.ing.

1. PRAVNI OSNOV

Člankom 52. točkom 23. Statuta Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 23/09, 9/13 i 25/13 – pročišćeni tekst) propisano je da Župan donosi opće i pojedinačne akte te zaključke sukladno zakonu i drugim propisima te aktima Skupštine.

Člankom 25. stavkom 1. Poslovnika o radu Župana Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 23/14, 16/15, 3/16 i 19/16 – pročišćeni tekst) propisano je da Župan donosi opće akte kada je to propisano posebnim zakonom, pojedinačne akte kada rješava o pojedinim pravima, obvezama i pravnim interesima fizičkih i pravnih osoba, te zaključke.

2. OBRAZLOŽENJE

U skladu s točkom 2. Zaključka Županijske skupštine od 24. studenog 2016. godine (KLASA: 021-04/16-01/9, URBROJ: 2170/1-01-01/4-16-7, Prilog 1), pripremljeno je Izvješće o aktivnostima Primorsko-goranske županije na pripremi i provedbi EU projekata.

2.1. Izvori financiranja projekata

Primorsko-goranska županija u procesu planiranja projekata uvijek nastoji privući što više raspoloživih sredstava iz drugih izvora koja bi rasteretila svoje izvršenje proračuna što uključuje aktivno praćenje i sudjelovanje u izradi programa dodjele tih sredstava, pregovaranje s relevantnim tijelima te praćenje javnih poziva.

Pritom se najviše radi o fondovima i inicijativama Europske unije, mada su od interesa i bilateralni programi. Brojnost i složenost potencijalnih izvora financiranja prikazuju sljedeća poglavlja.

2.1.1. Sredstva iz europskih fondova

Krovni strateški dokument na razini Europske unije koji ujedno i određuje okvire ulaganja sredstava Europske unije je strategija **Europa 2020**, s tri sljedeća tematska prioriteta:

- Pametan rast, odnosno razvijanje ekonomije utemeljene na znanju i inovaciji,
- Održiv rast, odnosno promicanje ekonomije koja učinkovito iskorištava resurse i „zelene“ ekonomije te
- Uključiv rast, odnosno njegovanje ekonomije s visokom stopom zaposlenosti te društvenom i teritorijalnom povezanosti.

U svrhu ostvarenja ciljeva iz strategije Europa 2020 oformljeni su **strukturni i investicijski fondovi (ESIF)**: Europski fond za regionalni razvoj (EFRR ili ERDF), Kohezijski fond (KF ili CF) i Europski socijalni fond (ESF). Njima su komplementarni Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR ili EAFRD) namijenjen za provedbu Zajedničke poljoprivredne politike te Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR ili EMFF) namijenjen za provedbu Zajedničke ribarstvene politike Europske unije.

Sredstva iz **Europskog fonda za regionalni razvoj** usmjeravaju se u jačanje ekonomske i socijalne kohezije u Europskoj uniji te smanjenje razvojnih razlika između njenih regija. U okviru njega se financiraju i programi europske teritorijalne suradnje. **Europski socijalni fond** je usmjeren na poboljšanje mogućnosti zaposlenja i obrazovanja diljem Europske unije. **Kohezijski fond** mogu koristiti države članice čiji je bruto nacionalni dohodak po stanovniku manji od 90% prosjeka Europske unije te financira projekte iz područja prometa i okoliša.

Jednu od mogućnosti sufinanciranja projekata sredstvima iz europskih fondova nude i **Programi Unije** koji predstavljaju integrirani niz aktivnosti koje usvaja Europska unija u svrhu promicanja suradnje između država članica u različitim područjima povezanim s zajedničkim politikama Europske unije. Po sličnom principu funkcionira i

Instrument za povezivanje Europe (Connecting Europe Facility, CEF) koji je namijenjen ulaganju u infrastrukturne prioritete Europske unije u području prometa, energetike i digitalne tehnologije.

Raspodjela sredstava iz navedenih fondova odvija se temeljem (operativnih) programa. Programi koji su na snazi u financijskom razdoblju 2014. – 2020. godine kao podloga za ulaganje u rast i radna mjesta, teritorijalnu suradnju, ruralni razvoj te razvoj poljoprivrede, ribarstva i pomorstva od interesa Primorsko-goranske županije su:

- Operativni program Konkurentnost i kohezija
- Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
- Program ruralnog razvoja
- Operativni program za pomorstvo i ribarstvo
- Program prekogranične suradnje Slovenija – Hrvatska
- Program prekogranične suradnje Italija – Hrvatska
- Program transnacionalne suradnje Središnja Europa
- Program transnacionalne suradnje Mediteran
- Program transnacionalne suradnje Dunav
- Jadransko-jonski program transnacionalne suradnje
- Program međuregionalne suradnje INTERREG EUROPE
- Program međuregionalne suradnje INTERACT
- Program međuregionalne suradnje URBACT
- Program međuregionalne suradnje ESPON.

Europski strukturni i investicijski fondovi stavljaju na raspolaganje preko **12,5 mlrd. eura** (uključen i obvezni nacionalni doprinos u provođenju programa dodjele europskih sredstava) za projekte u Republici Hrvatskoj sa svrhom poticanja gospodarstva, poduzetništva, inovacija, energetske učinkovitosti, zaštite okoliša, bolje prometne povezanosti, zapošljavanja, obrazovanja, socijalne uključenosti, razvoja poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja.

Pet posto (5%) Europskog fonda za regionalni razvoj mora biti uloženo u projekte urbanog razvoja u svakoj zemlji članici Europske unije kroz mehanizam **integriranog teritorijalnog ulaganja** (ITU mehanizam), a u Republici Hrvatskoj se on provodi putem Operativnog programa Konkurentnost i kohezija i Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali i u aktualnom financijskom razdoblju obuhvaća **345 mil. eura**.

Sredstva iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova se ulažu i putem financijskih instrumenata, a za čije upravljanje su u Republici Hrvatskoj zaduženi Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije HAMAG-BICRO, za ukupan iznos 150 mil. eura i Hrvatska banka za obnovu i razvitak (u daljnjem tekstu: HBOR), za iznos 110 mil. eura. Instrumenti koje provodi HAMAG-BICRO su: ESIF Mali zajmovi, ESIF Mikro zajmovi, ESIF Pojedinačno jamstvo bez subvencije kamatne stope, ESIF Pojedinačno jamstvo sa subvencijom kamatne stope i ESIF Ograničeno portfeljno jamstvo.

Programi teritorijalne suradnje koji Republiku Hrvatsku uvažavaju kao prihvatljivo područje za ulaganje, osiguravaju preko **1,7 mlrd. eura** za procese izmjene dobrih praksi između različitih država, jačanje upravljačkih i provedbenih kapaciteta te pronalaženje i testiranje pilot projekata u različitim područjima (upravljanje kulturnom i prirodnom baštinom, jačanje prometne povezanosti, uvođenje inovacija, zaštita okoliša i dr.).

Detaljnije informacije o predmetnim programima nalaze se u prilogu.

Instrument za povezivanje Europe (Connecting Europe Facility, CEF) je novi instrument za razdoblje od 2014. do 2020. godine namijenjen, kao što je već

spomenuto, ulaganju u infrastrukturne prioritete Europske unije u području prometa, energetike i digitalne tehnologije. Osmišljen je u svrhu jačanja i modernizacije trenutne mrežne infrastrukture na području Europske unije. Također, utvrđuje uvjete, načine i postupke pružanja europske financijske potpore za trans-europske mreže kako bi potporu dobili projekti od zajedničkog interesa. Drugi cilj CEF-a je omogućiti Uniji da do 2020. godine postigne smanjenje emisije stakleničkih plinova za 20%, te povećanje energetske učinkovitosti za 20% i podizanje udjela obnovljivih energije za 20%. U programskom razdoblju od 2014. do 2020. godine, raspolaže proračunom u iznosu od **30,44 mlrd. eura** (od čega se na transport odnose 24,05 mlrd.; energiju 5,35 mlrd. i telekomunikacijske mreže 1,04 mlrd.).

Većina **Programa Unije** provodi se prema centraliziranom modelu provedbe u kojem su za financijsko upravljanje i provedbu odgovorna tijela Europske komisije, tj. Opće uprave zadužene za pojedini program koje odlučuju o vrsti i trajanju programa, raspoloživom proračunu te raspisuju pozive na dostavu projektnih prijedloga. Programi Unije su sljedeći:

1. Kreativna Europa (kultura)
2. Zdravlje za rast-Treći višegodišnji program Europske unije u području zdravstva
3. Obzor 2020. (istraživanje i razvoj)
4. COSME (Program za konkurentnost poduzetništva, malih i srednjih poduzetnika)
5. Program Europske unije za zaštitu potrošača 2014.-2020.
6. Mehanizam Unije za civilnu zaštitu
7. Europa za građane
8. Program za zapošljavanje i socijalne inovacije
9. Erasmus + (obrazovanje, osposobljavanje, mladi i sport)
10. Program za pravosuđe
11. Program o pravima, jednakosti i građanstvu
12. LIFE program za zaštitu okoliša i klimatske akcije
13. Customs 2020. (koordinacije rada carinskih uprava zemalja članica Europske unije)
14. Fiscalis 2020. (usklađivanja poreznog zakonodavstva)
15. Hercule III (zaštita financijskih interesa Europske unije i sprječavanje prijevara)
16. Interoperabilna rješenja za europsku javnu upravu (ISA) 2010-2015.

2.1.2. Plan ulaganja za Europu ("Junckerov plan")

Kako bi se poboljšalo investicijsko i financijsko okruženje na prostoru Europske unije te stvorio okvir za snažnije investicije, Europska komisija je pokrenula inicijativu pod nazivom **Plan ulaganja za Europu**, poznatu i kao "**Junckerov plan**".

Jedna od ključnih financijskih mjera Plana ulaganja za Europu je i uspostavljanje **Europskog fonda za strateška ulaganja** (u daljnjem tekstu: EFSU), s ciljem stvaranja veće društvene i ekonomske vrijednosti, i to dopunjavajući projekte koji se trenutačno financiraju sredstvima Europske investicijske banke (u daljnjem tekstu: EIB) ili u okviru postojećih programa Europske unije.

ESFU predstavlja jamstvo Europske komisije EIB Grupi dopunjeno vlastitim kapitalom EIB-a, a cilj mu je mobilizirati privatni kapital za strateške investicije te dati potporu premošćivanju investicijskog jaza Europske unije. ESFU je osnovan kao garancijski instrument unutar EIB-a koji se sastoji od 16 mlrd. eura iz proračuna Europske unije i 5 mlrd. eura od EIB-a. U narednim godinama EFSU namjerava potaknuti ulaganja u visini 315 mlrd. eura.

Izravno financiranje uz podršku EFSU-a moguće je isključivo kod projekata većih od 50 mil. eura, dok će projekti malih i srednjih poduzetnika te srednje kapitaliziranih poduzeća, ukupnog iznosa do 50 mil. eura biti razmatrani putem posrednika.

Fokus EFSU-a je na projektima koji imaju veću rizičnost od projekata koji su prihvatljiviji za kreditiranje u uobičajenom poslovanju. **Ključni sektori ulaganja u okviru EFSU-a su:**

- Istraživanje, razvoj, inovacije
- Razvoj energetskega sektora
- Razvoj prometne infrastrukture i opreme te inovativnih prometnih tehnologija
- Financijska podrška Europskog investicijskog fonda (EIF) i EIB-a subjektima koji zapošljavaju do 3.000 osoba, s posebnim naglaskom na mala i srednja poduzeća te mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije
- Razvoj i primjena informacijskih i komunikacijskih tehnologija
- Okolišna i resursna učinkovitost, održivi razvoj urbanih i ruralnih sredina, aktivnosti vezane uz klimatske promjene i
- Ljudski kapital, obrazovanje, kultura, kreativne industrije, zdravlje, socijalna infrastruktura i turizam.

Sukladno Odluci Vlade Republike Hrvatske od 23. rujna 2015. godine, poslovi vezano uz provedbu Plana ulaganja za Europu na području Republike Hrvatske, povjereni su HBOR-u.

Još jedan instrument Plana ulaganja za Europu je **Europski portal projekata ulaganja** (u daljnjem tekstu: EPPU) koji je zamišljen kao poveznica između predlagatelja projekata koji nude ulagačke mogućnosti i potencijalnih investitora. Putem web portala omogućuje se predlagateljima projekata iz Europske unije (koji mogu biti subjekti javnog sektora, privatne tvrtke, javno privatna partnerstva i dr.) „oglašavanje” svojih investicijskih prijedloga ako istovremeno traže vanjsko financiranje. EPPU također omogućuje ulagačima iz svih krajeva svijeta pretraživanje ulagačkih prilika u Europskoj uniji (npr. prema veličini, sektoru, lokaciji). EPPU predstavlja učinkovit oblik predstavljanja novih projektnih ideja tržištu. **Uvrštavanje projekata u EPPU podliježe sljedećim kriterijima:**

- Vrijednost projekta (ili programa kojim su obuhvaćeni manji projekti) u smislu zatraženih ulaganja iznosi najmanje 10 mil. eura
- Projekt se odnosi na jedan od prethodno navedenih sektora
- Promotor projekta pravni je subjekt s poslovnim nastanom u državi članici
- Projekt je u skladu s pravom Europske unije i pravom relevantne države članice
- Očekuje se da će provedba projekta započeti najkasnije tri godine nakon njegova podnošenja EPPU-u.

Primorsko-goranska županija je Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova EU i HBOR-u dostavila projektne prijave za upis u Europski portal projekata ulaganja, odnosno za sufinanciranje projekata uz podršku Europskog fonda za strateška ulaganja sljedeće projekte:

- E-županija
- Opremanje i izgradnja Regionalnog sportsko-rekreacijskog i turističkog centra Platak
- Samoodrživi otok Unije
- Revitalizacija Lječilišnog centra Veli Lošinj
- Izgradnja zdravstvenog centra Meline-lječilišta u uvali Soline
- Izgradnja luke Opatija
- Izgradnja pomorsko-putničkog terminala u luci Valbiska
- Projekt Žičara na Učku
- Izgradnja sunčane elektrane Orlec-Trinket (zapad i istok)
- Automotodrom Grobnik.

Također je naglasila potrebu nacionalne razine da podrži strateške projekte iz Razvojne strategije Primorsko-goranske županije 2016.-2020.

2.1.3. Sredstva temeljem bilateralnih programa suradnje

Republika Hrvatska je sa **Švicarskom** sredinom 2015. godine sklopila sporazum za švicarsko-hrvatsku suradnju u svrhu izjednačavanja regionalnog razvoja u Europskoj uniji. Temeljem istog planira se Hrvatskoj dodijeliti **45 mil. CHF (oko 340 mil. kn)**.

Nacionalna koordinacijska jedinica za provođenje ovog sporazuma je Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije koje, između ostalog, raspisuje javne pozive za izbor projekata te izabire projekte. Konačnu odluku da li projekte izabrane od Ministarstva financirati donosi Švicarska agencija za razvoj (Swiss Agency for Development (SDC)) ili Državni sekretarijat za ekonomske poslove (State Secretariat for Economic Affairs (SECO)). Ne podržavaju se komercijalni projekti.

Vlada Republike Hrvatske osigurava nacionalno sufinanciranje u iznosu 15% od ukupne vrijednosti projekata. Švicarsko-hrvatski program suradnje će se provoditi do prosinca 2024. godine.

Švicarsko-hrvatski program suradnje poduprijet će aktivnosti koje na direktan način omogućuju boljitak građana Republike Hrvatske putem poticanja znanosti, razvoja komunalne infrastrukture i civilnog društva. Na području Primorsko-goranske županije se provodi projekt **Unaprjeđenje vodoopskrbe infrastrukture, ali i odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda**, u nekoliko odabranih lokacija u Gorskom kotaru, ukupne vrijednosti do **21,5 mil. CHF**. Aktivnosti pripreme projektne dokumentacije predstavljaju prihvatljivi trošak i u ukupnoj vrijednosti darovnice prihvatljivi su u iznosu od 1,07 mil. CHF. Primorsko-goranska županija planira sufinancirati ulaganja u projektnu dokumentaciju za vodnogospodarsku infrastrukturu na području Grada Delnice te općina Brod Moravice, Ravna Gora, Skrad, Lokve, Mrkopalj i Fužine, u iznosu od 5% od ukupne vrijednosti dokumentacije.

Norveška, Island i Lihtenštajn potpisale su sporazum o novom razdoblju financiranja s Europskom unijom prema kojemu 15 zemalja članica Europske unije stječe pravo sufinanciranja projekata sa svrhom smanjenja društvenih i ekonomskih nejednakosti i jačanja bilateralnih odnosa sa zemljama donorima. Hrvatskoj će u razdoblju od 2014.-2021. godine biti na raspolaganju **103,4 mil. eura**.

Prioriteti za razdoblje financiranja 2014.-2021. odražavaju glavne izazove s kojima se Europa suočava:

- Inovacije, istraživanje, obrazovanje i konkurentnost
- Društvena uključenost, zapošljavanje mladih i smanjenje siromaštva
- Okoliš, energija, klimatske promjene i smanjenje stakleničkih plinova
- Kultura, razvoj civilnog društva, dobro upravljanje i temeljna ljudska prava
- Pravosuđe i unutarnji poslovi.

Ključne teme podrške za Hrvatsku su:

- Promicanje obrazovanja, istraživanja i poslovanja unutar inovacija „zelene industrije“ u suradnji s norveškim partnerima
- Pобољšanje infrastrukture i učinkovitosti sudskog sustava
- Promicanje povećanja razumijevanja između etničkih skupina u postkonfliktnim zajednicama
- Povećanje doprinosa civilnog društva pravdi, demokraciji i održivom razvoju
- Jačanje uvjeta za rad kroz tripartitnog dijaloga.

Detalnija područja ulaganja bit će definirana potvrđivanjem sporazuma od strane Republike Hrvatske.

2.2. Organizacijsko-upravljački aspekti procesa izrade i vođenja projekata

Ovo poglavlje opisuje nacionalni institucionalni okvir za sufinanciranje projekata sredstvima iz europskih fondova, regionalni i lokalni institucionalni okvir za iniciranje, osmišljavanje i provođenje projekata što je osnova regionalnog razvoja te nastojanja Primorsko-goranske županije da izvuče najbolje iz postojeće zakonske regulative i zakonom propisanih ovlasti institucija.

2.2.1. Institucionalni okvir za upravljanje i financiranje projekata

Zakonom o uspostavi institucionalnog okvira za provedbu europskih strukturnih i investicijskih fondova u Republici Hrvatskoj u financijskom razdoblju 2014.-2020. („Narodne Novine“ broj 92/2014) određene su ovlasti u upravljanju fondovima koje uključuju više nacionalnih tijela:

- **Koordinacijsko tijelo** je odgovorno za uspostavu sustava upravljanja i kontrole korištenja sredstava programa kroz određivanje tijela, usklađenost nacionalnog zakonodavstva u svrhu učinkovitog i ispravnog korištenja Europskih strukturnih i investicijskih fondova, dostavu podataka Europskoj komisiji vezano za provedbu programa i rad tijela u sustavu upravljanja i kontrole, itd.
- **Upravljačko tijelo** upravlja operativnim programom, osigurava odabir projekata za financiranje sukladno kriterijima i njihovu usklađenost s nacionalnim i europskim propisima te osigurava prikupljanje podataka o provedbi koji su potrebni za financijsko upravljanje, nadzor, provjeru, reviziju i vrednovanje. Njegovu funkciju obavljaju sektorska ministarstva, odnosno Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstvo rada i mirovinskog sustava te Ministarstvo poljoprivrede.
- **Posredničko tijelo razine 1** planira sredstva, provodi mjere informiranja i vidljivosti, priprema natječajnu dokumentaciju za odabir projekata, inicira strateške projekte, sudjeluje u izboru projekata koji će se financirati, sudjeluje u procesima plaćanja korisnicima i povrata sredstava kod nepravilnosti, itd.
- **Posredničko tijelo razine 2** sudjeluje u pripremi natječajne dokumentacije i izboru projekata, zaključuje ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava s korisnikom, „dnevno“ surađuje s korisnikom i savjetuje ga, provjerava izvršenje ugovornih obveza korisnika i nadzire napredak projekta, ispituje sumnje na nepravilnosti, odlučuje o prihvatljivosti troškova tijekom provedbe i inicira financijske korekcije (prva razina kontrole trošenja sredstava Europskih strukturnih i investicijskih fondova na razini projekta), itd.
- **Tijelo za ovjeravanje i plaćanje** odgovorno je za pripremu i podnošenje Europskoj komisiji zahtjeva za plaćanje uz jamstva pouzdanosti i ispravnosti podataka, sastavljanje godišnjih računa, razmjenu informacija s Europskom komisijom i donošenje odluka vezanih uz financijska pitanja. Ujedno je odgovorno i za upravljanje bankovnim računima i evidencijama te prijenos sredstava korisnicima, povrate pogrešno uplaćenih sredstava, ovjeravanje dodatnosti u korištenju sredstava, koordinaciju aktivnosti upravljanja nepravilnostima i postupanje u pitanjima državnih potpora.
- **Tijelo za reviziju** je odgovorno za vanjsku reviziju učinkovitosti i ispravnosti rada Sustava putem provedbe revizija pravilnog funkcioniranja sustava, provedbe revizija operacija te pripreme godišnjeg i završnog kontrolnog izvješća.

U sustavu upravljanja i kontrole tijela za provedbu prethodno spomenutih programa teritorijalne suradnje utvrđuju se Nacionalno tijelo, Nacionalno revizijsko tijelo i Tijelo za kontrolu, a u programima u kojima je Republika Hrvatska preuzela upravljačke ovlasti, uz ta tijela imenuju se još i Upravljačko tijelo, Tijelo za ovjeravanje i Tijelo za reviziju.

U sustavu upravljanja i kontrole Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo utvrđuju se Upravljačko tijelo, Tijelo za ovjeravanje i Tijelo za reviziju.

U sustavu upravljanja i kontrole Programa ruralnog razvoja utvrđuju se Upravljačko tijelo, Tijelo za ovjeravanje, akreditirana Agencija za plaćanja i Tijelo nadležno za akreditaciju Agencije za plaćanja.

U svrhu praćenja provedbe programa osnivaju se odbori za praćenje provedbe.

Dio ovlasti u izboru projekata za sufinanciranje iz europskih fondova prenesen je na regionalnu i lokalnu razinu. Primjerice, **u izboru projekata koji će se financirati iz europskih fondova prema određenim programima, ključnu ulogu imaju lokalne akcijske razine grupe (u daljnjem tekstu: LAG-ovi), lokalne akcijske grupe u ribarstvu (u daljnjem tekstu: LAGUR-i) i urbana područja.**

LAG je udruga s jasno definiranim i zemljopisno kontinuiranim područjem koje obuhvaća najmanje dvije jedinice lokalne samouprave. LAG predstavlja ruralno područje s više od 5.000, a manje od 150.000 stanovnika dok pojedino naselje u sklopu LAG-a ne smije imati više od 25.000 stanovnika. Članovi LAG-a sudionici su javnog, poslovnog i civilnog sektora i u ravnopravnim su odnosima. LAG donosi vlastitu Lokalnu razvojnu strategiju kojom određuje plan razvoja i akcijski plan kojim će ostvariti zacrtane ciljeve. LAG će provoditi lokalne razvojne strategije i upravljati javnim sredstvima prema Programu ruralnog razvoja.

Na području Primorsko-goranske županije registrirana su 4 LAG-a i to: LAG Gorski kotar, LAG Terra Liburna, LAG Novi Vinodolski i LAG Kvarnerski otoci. Primorsko-goranska županija također sufinancira rad LAG-ova.

Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju je temeljem javnog natječaja odabrala 54 LAG-a za provedbu lokalnih razvojnih strategija (LRS) tijekom trajanja Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. – 2020. (PRR 2014. – 2020.), pri čemu je LAG-ovima na području Primorsko goranske županije dodijeljeno kako slijedi: LAG Gorski kotar 9.995.225,31 kuna, LAG Terra Liburna 8.943.096,33 kuna, LAG Novi Vinodolski 8.066.322,18 kuna i LAG Kvarnerski otoci 7.715.612,52 kuna. Navedena sredstva su namijenjena za provedbu lokalnih razvojnih strategija za vrijeme trajanja PRR 2014. – 2020. putem kojih će se sufinancirati odabrani projekti od strane LAG-ova za korisnike sa LAG područja i za ulaganja koja se provode na LAG području.

LAGUR je partnerstvo javnog, civilnog i gospodarskog sektora u ribarstvu, preradi ribe i akvakulturi osnovano s ciljem razvoja ribarstva na lokalnom području kroz doprinos stvaranju, održavanju i poboljšanju radnih mjesta u ribarstvu, doprinos zaštiti i dodavanju vrijednosti ribljim proizvodima. LAGUR će koristiti sredstava iz Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo u programskom razdoblju 2014. – 2020., u kojem je na raspolaganju 348,7 mil. eura za projekte.

U Primorsko-goranskoj županiji osnovani su LAGUR – TUNERA od strane pet jedinica lokalne samouprave i to gradova: Bakar, Crikvenica, Novi Vinodolski i Kraljevica te općine Kostrena te LAGUR Vela Vrata od strane gradova: Mali Lošinj, Cres i Opatija te općina Mošćenička Draga i Lovran.

Urbano područje obuhvaća urbane aglomeracije i veća, odnosno manja urbana područja (više, odnosno manje od 35.000 stanovnika) za koja se izrađuju strategije urbanog razvoja.

U sastavu **Urbane aglomeracije Rijeka** nalaze se: gradovi Rijeka, Kastav, Kraljevica, Opatija i općine Čavle, Klana, Kostrena, Lovran, Mošćenička Draga te Viškovo. Urbana aglomeracija Rijeka je prihvaćena kao ITU područje koje ima pravo povući za razvojne projekte oko **49 mil. eura**. U pripremi je *Uredba fonda u vezi s ciljem »Ulaganje za rast i radna mjesta« o izmjeni i dopuni Uredbe o tijelima u sustavima upravljanja i kontrole korištenja Europskog socijalnog fonda, Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda*, kojom se Posredničkim tijelima integriranih

teritorijalnih ulaganja određuju gradovi-središta urbanog područja u kojem se provodi integrirano teritorijalno ulaganje, odnosno **Grad Rijeka će imati ovlasti u izboru projekata koji će se sufinancirati navedenim sredstvima.**

U svrhu postizanja temeljnog cilja, ujednačenog regionalnog razvoja na razini Republike Hrvatske, potrebno je decentralizirati dio poslova na županije po uzoru na predložen model upravljanja projektima u urbanim aglomeracijama. Potrebno je ovlastiti županije / regionalne razvojne agencije s pravima u odlučivanju u izboru projekata prikladnih za sufinanciranje iz EU fondova.

Zakon o regionalnom razvoju („Narodne Novine“ broj 147/14) kao regionalne institucije za **provođenje politike regionalnoga razvoja i iniciranje projekata** zasad prepoznaje tzv. **regionalne koordinate** čije zadaće su, slijedom istog: provođenje strateškog planiranja, koordiniranje poslova vezanih uz središnju elektroničku bazu razvojnih projekata, sudjelovanje u poslovima poticanja urbanog razvoja, sudjelovanje u pripremi i provedbi razvojnih projekata, sudjelovanje u radu županijskog partnerstva i partnerskog vijeća statističke regije te partnerskog vijeća urbanog područja i sl. **Zasad nemaju ovlasti u izboru projekata koji će se sufinancirati sredstvima iz europskih fondova, te osim za savjetodavno-obrazovne aktivnosti, niti nacionalnih sredstava za rad.**

2.2.2. Upravljanje projektima u okviru ovlasti Primorsko-goranske županije

Primorsko-goranska županija nastoji izvući maksimalne koristi iz ovlasti kojima raspolaže, a slijedi pregled angažmana putem **Upravnog odjela za regionalni razvoj, infrastrukturu i upravljanje projektima**, koji je kao regionalni koordinator zadužen za poticanje razvojnih projekata:

- Primorsko-goranska županija je, uz koordinaciju Upravnog odjela, prva u Republici Hrvatskoj usvojila **Razvojnu strategiju** kao okvir za ulaganja javnih sredstava. Sudjelovala je i u izradi nacionalne razvojne strategije.
- Aktivno sudjeluje u radu **Partnerskog vijeća statističke regije NUTS II Jadranska Hrvatska**.
- Aktivno sudjeluje u radu **Partnerskog vijeća Primorsko-goranske županije** na kojemu se razmatra problematika strateškog planiranja i općenito regionalnoga razvoja. Partnersko vijeće Primorsko-goranske županije je razmotrilo i usvojilo, osim županijske Razvojne strategije i niz drugih strategija, primjerice, Strategiju razvoja sporta Primorsko-goranske županije za razdoblje 2016.-2020., Strateški plan razvoja turizma Kvarnera sa strateškim i operativnim marketing planom 2016.-2020. godine itd.
- Djelatnici su aktivno sudjelovali i u izradi Strateškog plana razvoja turizma Kvarnera sa strateškim i operativnim marketing planom 2016.-2020. godine, Strategije razvoja grada Delnica i dr.
- Predstavnici Upravnog odjela su članovi **Partnerskog vijeća Urbane aglomeracije Rijeka**, a sudjelovali su kako u izradi Strategije Urbane aglomeracije Rijeka i u raspravama prilikom odabira projekata koji se planiraju kandidirati za sredstva temeljem ITU mehanizma.
- Prikupili su podatke o 168 razvojnih projekata na području Primorsko-goranske županije te ih upisali u **Središnju elektroničku bazu razvojnih projekata**.
- Pokrenuli su inicijativu okupljanja regionalnih koordinatora Jadranske Hrvatske u svrhu pronalaženja rješenja za zajedničke probleme i osmišljavanje zajedničkih projekata, pri čemu je prvi sastanak organiziran u listopadu 2016. godine u Rijeci.
- Predstavnik Primorsko-goranske županije je ispred Jadranske Hrvatske član **Odbora za praćenje Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.** te je dosad aktivno sudjelovao u svim sjednicama naglašavajući elemente

Programa i kriterije za dodjelu sredstava koje je nužno izmijeniti. Značajan angažman u relativiziranju ispravnosti indeksa razvijenosti prilikom utvrđivanja razvijenosti područja rezultirao je uvrštavanjem i područja s razvojnim posebnostima (brdsko-planinska područja, otoci) u kriterije za dodatne bodove prilikom ocjene prihvatljivosti projektnog prijedloga kod određenih prioriteta, a ne samo potpomognutih područja.

- Djelatnici su sudjelovali skupa s Ekonomskim institutom Zagreb u provođenju anketiranja dionika na otocima u svrhu izrade novog **Zakona o otocima**.
- Primorsko-goranska županija je aktivna i u drugim **međunarodnim i domaćim tijelima**:
 - Predsjedavanje i koordinacija rada Komisije za promet i infrastrukturu Jadransko-jonske euroregije
 - Članstvo u radnoj grupi za provedbu Nacionalnog projekta i Plana navodnjavanja Primorsko-goranske županije
 - Članstvo u radnoj skupini za gospodarstvo i regionalni razvoj Hrvatske zajednice županija
 - Članstvo u Povjerenstvu za odabir u sklopu Programa razvoja malih poslovnih zona na području PGŽ
 - Članstvo u Upravljačkoj skupini za provedbu vrednovanja Razvojne strategije Primorsko-goranske županije 2016.-2020.
 - Predstavništvo u Radnoj skupini za koordinaciju i praćenje izrade Glavnog plana razvoja prometnog sustava funkcionalne regije Sjeverni Jadran
 - Predstavništvo u Operativnoj skupini za projekt LNG Terminal (izgradnja privatnog terminala za ukapljeni prirodni plin na otoku Krku)
 - Predstavništvo u Savjetu za praćenje energetskog sektora u PGŽ
 - Predstavništvo PGŽ za koordinatora u projektu „Izrada projektne dokumentacije za izgradnju drugog kolosijeka, modernizaciju i obnovu na pružnoj dionici Škrljevo-Rijeka-Jurdani“
 - Koordinator za rizike u sklopu uspostave procesa upravljanja rizicima na razini PGŽ
 - Predstavništvo u Timu za kvalitetu itd.
- U svrhu transparentnog planiranja proračuna i praćenja provedbe izrađena je **Uputa o prikupljanju i ocjenjivanju razvojnih projekata u Primorsko-goranskoj županiji**, prema kojoj svaki razvojni projekt podliježe ocjenjivanju, a samo se oni, koji zadovolje ciljeve Razvojne strategije Primorsko-goranske županije te su značajni za okruženje, razmatraju za sufinanciranje. U svrhu kvalitetne provedbe projekata imenuju se Projektni timovi.
- Sve zainteresirane dionike informiralo se o mogućnostima sufinanciranja iz europskih fondova putem telefona, e-maila i kontinuirane objave otvorenih javnih poziva na web stranicama www.pgz.hr, sve u okviru tzv. **EU HELPDESK-a**.
- Pružana je pomoć u **utvrđivanju financijske opravdanosti** provođenja različitih ulaganja, primjerice u projektima revitalizacije Lječilišta Veli Lošinj, rekonstrukcije škole Punat sa školskom sportskom dvoranom, rekonstrukcije zgrade osnovne škole „dr. Andrije Mohorovičića“ u Matuljima, rekonstrukcije zgrade osnovne škole Čavle, rekonstrukcije škole Hreljin s izgradnjom školske sportske dvorane i dr. Pritom je razmotrena i mogućnost sufinanciranja europskim sredstvima, za energetsku učinkovitost i unapređenje prirodne baštine.
- Primorsko-goranska županija je u 2015. godini u vlastitom proračunu u okviru Fonda za pripremu i provedbu EU projekata te Projekata regionalnog razvoja osigurala ukupno **1.117.975,00 kn** za pripremu 15 projekata jedinica lokalne samouprave s područja Županije, odnosno za sufinanciranje pripreme projektne

dokumentacije. U 2016. godini je osigurano ukupno **1.499.250,00 kn** za pripremu 22 projekta jedinica lokalne samouprave s područja Županije, odnosno za sufinanciranje pripreme projektne dokumentacije.

2.3. Izazovi u upravljanju i financiranju projekata

Izazovi u upravljanju i financiranju projekata mogu se sagledati na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, ali i na razini institucije/projektne tima.

Na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, razini oni obuhvaćaju:

- Veliki broj i nejasna hijerarhijska struktura strateških dokumenata
- Nedovoljne ovlasti regionalnih koordinatora statističkih regija u izboru strateških nacionalnih projekata
- Slabija mogućnost apsorpcije europskih sredstava iz sljedećih razloga:
 - Primorsko-goranska županija kao jedinica regionalne samouprave s natprosječnim indeksom razvijenosti i njezine jedinice lokalne samouprave, koje prema indeksu razvijenosti spadaju u razvijenije (niti jedna ne pripada potpomognutom području, odnosno ne pripada prema indeksu razvijenosti u I. i II. skupinu), prilikom evaluacije projekata u startu dobivaju znatno manje bodova, što otežava povlačenje europskih sredstava.
 - Za potpomognuta područja su se dosad formirale posebne darovne sheme, a na predmetne javne pozive se Primorsko-goranska županija i jedinice lokalne samouprave na njezinom području uopće nisu mogle javiti (primjerice natječaji za sufinanciranje poslovne infrastrukture).
 - Nedovoljno uvažavanje razvojnih specifičnosti Gorskog kotara koji se, prema indeksu razvijenosti, ne ubraja u potpomognuto područje, a realno stanje ukazuje na iznimnu depopulaciju što je zasigurno pokazatelj potrebe za dodatnom pomoći.
 - U sklopu aktualnih operativnih programa postoje prioritetne osi koje su namijenjene isključivo slabije razvijenim područjima kojima Primorsko-goranska županija ne pripada ili većim projektima koji su unaprijed određeni, a nalaze se na drugim područjima. Primjerice, u Operativnom programu Konkurentnost i kohezija, prioritetna os 8. Socijalno uključivanje i zdravlje planira ulaganja u primarnu zdravstvenu zaštitu na potpomognutim područjima, odnosno već su unaprijed određene bolnice za veća ulaganja. U zračnom prometu planira se ulagati jedino u Zračnu luku Dubrovnik, itd.
 - Nedostatan broj javnih poziva za infrastrukturu, a jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave nedostaju sredstva upravo za infrastrukturne projekte (ostale projekte uglavnom uspijevaju financirati vlastitim sredstvima). Primjerice, Gradu Rijeci kao Europskoj prijestolnici kulture 2020. se ne otvaraju značajnije mogućnosti za sufinanciranje ulaganja u potrebne objekte.
- Nacionalni model sufinanciranja europskih projekata koji nije prilagođen za manje projekte.
- Nerealno zaključivanje o provođenju projekata po jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave temeljem izvora sufinanciranja. Primjerice, u newsletteru Instituta za javne financije od svibnja 2016., u članku „Pomoći Europske unije županijama, gradovima i općinama od 2011.-2014.“, Primorsko-goranska županija je prikazana kao jedinica regionalne samouprave s niskom apsorpcijom europskih sredstava. Iznesen podatak kako je Primorsko-goranska

županiju u promatranom razdoblju primila 1.000,00 kn pomoći Europske unije iako je Primorsko-goranska županija u razdoblju 2011. do 2014. godine prema knjigovodstvenoj evidenciji ostvarila ukupno 744.299,00 kn pomoći Europske unije za provedbu projekata. Pritom nisu navedena prethodno navedena ograničenja u povlačenju europskih sredstava. Također nisu uzete u obzir razlike u računovodstvenom prikazu povlačenja europskih sredstava između jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Primjerice, europska sredstva razvojne agencije koja je d.o.o. nisu vidljiva u proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, a vidljiva su sredstva razvojne agencije koja je ustanova. Također, u proračunu vodećeg partnera se knjiži ukupna vrijednost projekta iako se većina tih sredstava prenosi na račune partnera. Iz svega navedenog proizlazi zaključak da bi **analitiku o projektima trebalo provoditi neovisno o izvorima**. Naime, ukoliko Primorsko-goranska županija uvjetima javnih poziva nije bila prihvatljivi podnositelj projektnog prijedloga za sufinanciranje europskim sredstvima, to ne znači da projekt nije realiziran, već da je financijska konstrukcija zatvorena sredstvima iz drugih izvora.

Na razini **institucije/projektnog tima** oni obuhvaćaju:

- Nemogućnost povremenog zapošljavanja osoba na projektu u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave jer se zapošljavanje ne provodi sukladno Zakonu o radu („Narodne Novine“ broj 93/14) nego sukladno Zakonu o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne Novine“ broj 86/08, 61/11)
- Nemogućnost nagrađivanja voditelja i članova projektnih timova koji su zaposleni u regionalnoj samoupravi
- Preklapanje redovnih poslova unutar institucije s poslovima na projektu, pri čemu voditelj projekta nema ovlasti nad članovima projektnog tima.

Dio navedenih problema se planira riješiti najavljenim **izmjenama zakonske regulative**. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU je najavilo set zakonskih izmjena koje bi trebale decentralizirati sustav raspodjele europskih sredstava, bolje uvažiti potrebe područja s razvojnim posebnostima te olakšati procedure kandidiranja projekata na natječaje za europske sredstva. One su:

- Izmjene i dopune Zakona o regionalnom razvoju RH
- Novi Zakon o otocima
- Novi Zakon o potpomognutim područjima (mijenja Zakon o područjima posebne državne skrbi)
- Izmjene i dopune ili novi Zakon o brdsko-planinskim područjima
- Izmjene i dopune ili novi Zakon o obnovi i razvoju grada Vukovara

Dio mjera za poticanje razvoja potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima predložit će se u okviru tzv. sektorskih zakona (Zakon o cestama, Zakon o šumama...). U planu je i uvođenje novog modela za izračun indeksa razvijenosti. Strateška procjena utjecaja na okoliš se planira izuzeti u procesima regionalnog strateškog planiranja, budući da je provedena na nacionalnoj razini.

2.4. Pregled EU projekata Primorsko-goranske županije

U nastavku ovog Izvještaja dan je pregled EU projekata Primorsko-goranske županije, informacija o apsorpciji EU sredstava u odnosu na druge županije, popis najznačajnijih infrastrukturnih projekata na području Primorsko-goranske županije (su)financiranih sredstvima EU te najave projekata za koje se očekuje odobrenje. Pritom je važno naglasiti da Županija nema službeni uvid u projekte koji se provode na njezinom području. Središnja elektronička baza razvojnih projekata ne sadrži projekte

kojima su odobrena europska sredstva. Postoji želja da se Županija aktivno uključi u odabir i praćenje istih.

2.4.1. Bespovratna EU sredstva za provedbu projekata Primorsko-goranske županije

Prema podacima prikupljenim od korisnika bespovratnih sredstava, odnosno upravnih tijela te trgovačkih društava i javnih ustanova Primorsko-goranske županije, **do prosinca 2016. godine provedena su 54 projekta sufinancirana bespovratnim sredstvima Europske unije u iznosu od 43,6 mil. kn pri čemu je ukupna vrijednost projekta za krajnje korisnike iznosila 59,9 mil. kn.** Ukupna vrijednost spomenutih projekata za sve projektne partnere koji su sudjelovali u provedbi predmetnih projekata iznosila je 374 mil. kn.

Projekti s najvećim iznosima odobrenih bespovratnih sredstava su: Pomoći za ublažavanje šteta od elementarnih nepogoda za Gorski kotar iz sredstava Fonda solidarnosti EU (4.639.000,00 kn), „Uz pomoćnike u nastavi do inkluzivnog obrazovanja u Primorsko-goranskoj županiji“ (4.358.000,00 kn za školske godine 2014./2015. i 2015./2016.), „arTVision - A.LIVE ART CHANNEL“ (2.283.000,00 kn za multimedijalni kanal putem kojeg će se nuditi kvalitetan i originalan kulturni sadržaj), „Alterenergy“ - Energetska održivost za male jadranske zajednice (2.146.000,00 kn) i „HAZADR“ - Jačanje operativne spremnosti za borbu protiv onečišćenja mora uljima, opasnim i štetnim tvarima na Jadranu (2.107.000,00 kn).

Istovremeno je u provedbi bilo 18 projekata za koje su odobrena bespovratna sredstva u iznosu od 196,7 mil. kn pri čemu je ukupna vrijednost projekata za krajnje korisnike iznosila 253,6 mil. kn. Ukupna vrijednost projekata u provedbi za sve projektne partnere je iznosila 397,6 mil. kn. Projekt s najvećim iznosom odobrenih sredstava od 174.800.000,00 kn je „Županijski centar za gospodarenje otpadom Mariščina“ koji se provodi u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći: Operativnog programa Okoliš 2007.-2013. Tu su i projekti „HERA „- Sustainable tourism management of Adriatic HERitage (3.663.000,00 kn za razvoj ruta kulturnog turizma i posjetiteljskih centara), „Mala Barka 2“ - Očuvanje pomorske baštine Sjevernog Jadrana (3.448.000,00 kn) u kojem je Primorsko-goranska županija vodeći partner te „Uz pomoćnike u nastavi do inkluzivnog obrazovanja u Primorsko-goranskoj županiji“ za školsku godinu 2016./2017. (2.020.000,00 kn).

U prosincu 2016. godine u fazi evaluacije je bilo 13 projekata za koje je zatraženo sufinanciranje bespovratnim sredstvima u iznosu od 31 mil. kn, a čija se ukupna vrijednost za krajnje korisnike procjenjuje na 35 mil. kn. (poglavlje 2.4.4. Izvještaja).

2.4.2. Apsorpcija u odnosu na druge županije

Prema podacima sa web stranice www.strukturnifondovi.hr, na dan 8. prosinca 2016. godine, temeljem Operativnog programa Konkurentnost i kohezija, na području Primorsko-goranske županije odobrene su i u provedbi **25 operacije** u vrijednosti oko **273 mil. kn** (85% od navedenog iznosa su bespovratna sredstva). Na području Primorsko-goranske županije je, prema podacima www.strukturnifondovi.hr, od 2009. godine provedeno **152 projekata** sufinanciranih iz europskih strukturnih i investicijskih fondova u vrijednosti preko **2,25 mlrd. kn**, od čega bespovratna sredstva iznose oko **723 mil. kn**. Dio tih projekata su provodila/provode nacionalna tijela.

2.4.3. Najznačajniji infrastrukturni projekti na području Primorsko-goranske županije

Najznačajniji infrastrukturni projekti na području Primorsko-goranske županije (su)financirani sredstvima Europskih strukturnih i investicijskih fondova su:

- **Županijski centar za gospodarenje otpadom Mariščina** - sveukupna vrijednost projekta **225.600.000 kn**, od čega je 174.800.000 kn bespovratnih sredstava iz Kohezijskog fonda, sukladno Operativnom programu Okoliš.
- **Izgradnja teretnog kolodvora Brajdica** – korisnici su HŽ Infrastruktura d.o.o. i Lučka uprava Rijeka, a sveukupna vrijednost projekta iznosi **266.670.000 kn**, od čega su 226.669.500 kn bespovratna sredstava, iz Instrumenta za povezivanje Europe-CEF.
- **Unaprjeđenje infrastrukture u Luci Rijeka – Zagrebačka obala** - korisnik je Lučka uprava Rijeka, a sveukupna vrijednost projekta iznosi **140.500.000,00 EUR** uz sufinanciranje u iznosu od 26.849.057,00 EUR (201.367.927,50 kn) iz Instrumenta za povezivanje Europe-CEF.
- **Priprema za izgradnju drugog kolosjeka, nadogradnja i modernizacija željezničke pruge Škrljevo - Rijeka – Jurdani** – korisnik je HŽ Infrastruktura d.o.o., a sveukupna vrijednost projekta iznosi **10.000.000 EUR**, uz sufinanciranje u iznosu od 8.500.000,00 EUR (63.750.000,00 kn) iz Instrumenta za povezivanje Europe-CEF.
- **Održivi LNG za luke i brodove - inovativne pilot aktivnosti** – korisnik je LNG Hrvatska d.o.o., a sveukupna vrijednost projekta iznosi **1.538.500,00 EUR** uz sufinanciranje u iznosu od 1.307.725,00 EUR (9.807.937,00 kn) iz Instrumenta za povezivanje Europe-CEF.
- **Razvoj istraživačke infrastrukture na kampusu Sveučilišta u Rijeci** - sveukupna vrijednost projekta i iznos bespovratnih sredstava **180.182.048,91 kn**, financirano iz Europskog fonda za regionalni razvoj, prema Operativnom programu Regionalna konkurentnost.
- **Studentski smještaj na Kampusu Sveučilišta u Rijeci, 1. faza** - ukupna vrijednost projekta iznosi **178.629.017,85 kn**, od čega je 151.834.665,17 kn bespovratnih sredstava iz Europskog fonda za regionalni razvoj, prema Operativnom programu Konkurentnost i kohezija.
- **Vodnogospodarska infrastruktura** na području Rijeke (u apliciranju projekt vrijednosti oko 2 mlrd. kn), Krka (cca 50 mil. kn) i Liburnije (cca 600 mil. kn).

2.4.4. Projekti u najavi

Primorsko-goranska županija očekuje potpisivanje ugovora za sufinanciranje europskim sredstvima većih projekata:

Glavni plan razvoja prometnog sustava funkcionalne regije Sjeverni Jadran, kojemu je cilj izraditi strateški dokument kojim se postiže učinkoviti i održivi prometni sustav sukladno potrebama gospodarstva i stanovnika na prostoru funkcionalne regije Sjeverni Jadran. Primorsko-goranska županija je nositelj projekta, a partneri su Istarska i Ličko-senjska županija. U razdoblju do kraja 2018. godine zajedničkim angažmanom institucija zaduženih za prostorno planiranje, provedbu politike regionalnoga razvoja, razvoj lučkog područja i pomorski promet, željeznički promet, cestovni promet i zračni prijevoz, visokoobrazovnih institucija, institucija zaduženih za pružanje logističkih usluga, poslovnog i civilnog sektora izradit će se okvir za dugoročna ulaganja u prometnu infrastrukturu i sustave. Ukupna vrijednost projekta je **9.422.825,00 kn**, pri čemu će se do 85% ukupne vrijednosti projekta podmiriti europskim sredstvima sukladno Operativnom programu Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. Projekt je pozitivno ocijenjen u prvom evaluacijskom krugu.

Putovima Frankopana je nastavak projekta koji je Županija od 2005. godine do danas iz vlastitih sredstava i iz sredstava EU fondova uložila više od 20 mil. kn, a kandidiran je na javni poziv prema Operativnom programu Konkurentnost i kohezija 2014.-2020., Priprema i provedba integriranih razvojnih programa temeljenih na obnovi kulturne baštine. Projekt se sastoji od niza komponenti koje pružaju cjelovit pristup obnovi i revitalizaciji kulturne baštine u Županiji i omogućuju njezino stavljanje u kulturno-društvenu i turističko-gospodarsku funkciju:

- Obnova kulturnih dobara – u Kraljevici (Dvorac Nova Kraljevica), Bakru (Bakarski kaštel), Rijeci (Trsatski kaštel), Čabru (Kurija Zrinskih) i Krku (Frankopanski kaštel)
- Uređenje interpretacijskih centara (Kraljevica, Krk, Bakar, Bribir, Rijeka, Grobnik, Čabar i Brod n/K)
- Podupiranje rada udruga, edukacija i promocija.

U projektu će uz Županiju sudjelovati još 12 partnera, a ukupni proračun će iznositi **48.031.665,65 kn**, pri čemu će se europskim sredstvima podmiriti 85% ukupnih ulaganja.

U fazi evaluacije su i drugi projektni prijedlozi, primjerice iz područja prirodne baštine, u okviru programa Interreg V-A Slovenija – Hrvatska za razdoblje 2014.-2020. i Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020.): Pokupski geološki put – GeoKOLPAtrail, Prekogranična suradnja i ekosustavne usluge u dugoročnom očuvanju populacija velikih zvijeri u sjevernim Dinaridima - Carnivora Dinarica, PRINA - Brendiranje prirodnog naslijeđa s ciljem unaprjeđenja turizma na prekograničnom području, Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture na području značajnog krajobraza Kamačnik (I. faza) i dr.

Prema najavama javnih poziva u narednom periodu, u planu je kandidiranje i sljedećih projektnih prijedloga:

- E-županija – javni pozivi sukladno Operativnom programu Konkurentnost i kohezija te javni pozivi za teritorijalnu suradnju
- Razvoj centra kompetencije za pametne gradove – javni poziv sukladno Operativnom programu Konkurentnost i kohezija
- Nastavak projekta ArtVision – javni poziv prema programu Italija – Hrvatska
- Promicanje arhaičnih jezika i dijalekata – javni poziv prema programu Italija – Hrvatska
- Projekt Posjetiteljski centar za velike zvijeri - javni poziv sukladno Operativnom programu Konkurentnost i kohezija
- Projekt Stara Sušica - javni poziv sukladno Operativnom programu Konkurentnost i kohezija
- Projekti valorizacije prirodne baštine na području Primorsko-goranske županije - javni poziv sukladno Operativnom programu Konkurentnost i kohezija
- Energetska obnova u zgradama osnovnih škola - javni poziv sukladno Operativnom programu Konkurentnost i kohezija.

2.5. Jačanje kapaciteta za upravljanje projektima i povlačenje EU sredstava

Slijedi pregled dosadašnjih i planiranih aktivnosti u svrhu poboljšanja izrade i provođenja projekata.

2.5.1. Dosadašnje jačanje kapaciteta

Cilj programa „Jačanje ljudskih potencijala na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini za učinkovitu pripremu i korištenje fondova Europske unije“ Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije bio je ojačati ljudske potencijale u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za bolju pripremu

i provedbu razvojnih projekata prihvatljivih za financiranje iz pristupnih fondova Europske unije, odnosno europskih strukturnih i investicijskih fondova.

U okviru navedenog programa, predstavnici Upravnog odjela za regionalni razvoj, infrastrukturu i upravljanje projektima su u svojstvu regionalnog koordinatora održali tijekom 2013. godine 25 besplatnih edukacija u 19 jedinica lokalne samouprave na području Primorsko-goranske županije na kojima je sudjelovalo preko 550 sudionika, a za čiju je provedbu Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije odobrilo sredstva u iznosu od 97.500,00 kn.

U 2014. godini Ministarstvo je Primorsko-goranskoj županiji za provedbu navedenog programa dodijelilo sredstva u iznosu od 100.000,00 kn slijedom čega je održana 21 edukacija diljem Primorsko-goranske županije s naglaskom na Gorski kotar.

Tijekom 2015. godine u okviru Programa „Jačanje ljudskih potencijala na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini za učinkovitu pripremu i korištenje fondova Europske unije“ organizirano je 16 besplatnih edukacija na kojima je sudjelovalo preko 250 osoba zaposlenih u jedinicama lokalne samouprave, javnim ustanovama, trgovačkim društvima te malim i srednjim poduzećima i udrugama civilnog društva s područja Primorsko-goranske županije.

Edukativne aktivnosti su provodili zaposlenici regionalnog koordinatora s relevantnim iskustvom u pripremi i provedbi projekata sufinanciranih iz strukturnih i investicijskih fondova Europske unije te vanjski stručnjaci. Pokrivene su sljedeće teme: priprema projekata prihvatljivih za financiranje iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova, vještine upravljanja projektom, financijsko upravljanje EU projektima, izrada studija izvedivosti i analiza troškova i koristi, strateško planiranje i državne potpore.

2.5.2. Projekt Jačanje kapaciteta za korištenju ESI fondova u Primorsko-goranskoj županiji

U rujnu 2016. godine započeo je novi projekt „Jačanje kapaciteta za korištenju ESI fondova u Primorsko-goranskoj županiji“, ukupne vrijednosti **1.498.301,67 kn**, koji je sufinanciran sredstvima Europske unije iz Europskog fonda za regionalni razvoj, u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020, prioritetna os 10. Tehnička pomoć.

Svrha projekta je podrška javnopravnim tijelima u povlačenju i pravdanju sredstava iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova, a provodit će se do veljače 2019. godine.

Projekt će osigurati savjetodavnu pomoć javnopravnim tijelima u pripremi i vođenju projekata, odnosno razradu projektne ideje, upućivanje na relevantne izvore sufinanciranja te uvrštavanje projektnih prijedloga u Središnju elektroničku bazu razvojnih projekata. U planu je obilazak svih jedinica lokalne samouprave.

Organizirat će se i 20 radionica i 5 info-događanja na slijedeće teme:

- Mogućnosti sufinanciranja kroz europske strukturne i investicijske fondove
- Studije izvedivosti
- Studija utjecaja na okoliš
- Europski strukturni i investicijski fondovi u području kulture, zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije, zdravstva, obrazovanja, ICT itd.
- Sufinanciranje infrastrukturnih projekata iz europskih strukturnih i investicijskih fondova
- Program ruralnog razvoja
- Vještine upravljanja projektom sufinanciranim iz europskih strukturnih i investicijskih fondova
- Ugovaranja po FIDIC-u
- Javna nabava

- Državne potpore
- Programi transnacionalne i prekogranične suradnje.

Sljedeća tablica sadrži dinamički plan informativno-edukativnih aktivnosti.

Tablica 1. *Dinamički plan informativno-edukativnih aktivnosti u 2017. godini*

Naziv informativno-edukativne aktivnosti	Planirani sudionici (po vrsti tijela, npr. jedinice lokalne samouprave, i sl.)	Planirano vrijeme održavanja (mjesec/godina)	Planirano trajanje pojedine aktivnosti (broj radnih dana)
1. RADIONICA: ESI fondovi u području kulture	Jedinice lokalne samouprave i druga javnopravna tijela s područja Primorsko-goranske županije	Travanj 2017. godine	1
2. RADIONICA: ESI fondovi u području zaštite okoliša	Jedinice lokalne samouprave i druga javnopravna tijela s područja Primorsko-goranske županije	Travanj 2017. godine	1
3. RADIONICA: Programi prekogranične suradnje	Jedinice lokalne samouprave i druga javnopravna tijela s područja Primorsko-goranske županije	Travanj 2017. godine	1
4. RADIONICA: Korištenja ESI fondova u sektoru energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije	Jedinice lokalne samouprave i druga javnopravna tijela s područja Primorsko-goranske županije	Lipanj 2017. godine	1
5. RADIONICA: Sufinanciranje infrastrukturnih projekata iz ESI fondova	Jedinice lokalne samouprave i druga javnopravna tijela s područja Primorsko-goranske županije	Lipanj 2017. godine	1
6. EU info-dan	Zainteresirana javnost	Lipanj 2017. godine	1
7. RADIONICA: Program ruralnog razvoja	Jedinice lokalne samouprave i druga javnopravna tijela s područja Primorsko-goranske županije	Rujan 2017. godine	2

Primorsko-goranska županija je otvorena i za jačanje kapaciteta javnopravnih tijela i mladih nezaposlenih osoba za izradu i vođenje projekata putem modela sufinanciranja obrazovanja prema programima koje je verificiralo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta.

3. IZNOS NOVČANIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU AKTA

Za provođenje ovog akta nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Proračunu Primorsko-goranske županije.

4. PRIJEDLOG ZAKLJUČKA

Dana 16. siječnja 2017. godine Župan Primorsko-goranske županije razmotrio je izvješće, te predlaže Županijskoj skupštini da donese zaključak u tekstu kako slijedi

Na temelju članka 52. točke 23. Statuta Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 23/09, 9/13 i 25/13 – pročišćeni tekst) i članka 84. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 26/09, 16/13 i 25/13 – pročišćeni tekst), Županijska skupština Primorsko-goranske županije na ____ sjednici od _____ 2017. godine donosi

Zaključak

Prihvata se Izvješće o aktivnostima Primorsko-goranske županije na pripremi i provedbi EU projekata.

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
Županijska skupština

KLASA: 021-04/16-01/9
UR.BROJ: 2170/1-01-01/4-16-7
Rijeka, 24. studenog 2016.

PRIMORSKO GORANSKA ŽUPANIJA

29-11-2016
-mer kopje

Primljeno :	01.12.16
Klasifikacijska oznaka	Ustr.jed.
910-01/ 16-04/ 3	09 8
Urudžbeni broj	Prit Vrij
2170/1-16-35	

mas' bly

Na temelju članka 39. stavka 1. Zakona o proračunu („Narodne novine“ broj 87/08, 136/12 i 15/15), članka 28. točke 5. Statuta Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 23/09, 9/13 i 25/13 – pročišćeni tekst) i članka 84. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 26/09, 16/13 i 25/13-pročišćeni tekst), Županijska skupština Primorsko-goranske županije na 32. sjednici održanoj dana 24. studenog 2016. godine donosi

Zaključak

1. Donosi se Proračun Primorsko-goranske županije za 2017. godinu i projekcije za 2018. i 2019. godinu,
(Proračun je sastavni dio ovog Zaključka)
2. Na jednoj od narednih sjednica Županijska skupština razmotrit će Izvješće o broju kandidiranih i provedenih projekata sufinanciranih iz fondova Europske unije te o iznosu financiranih sredstava koja su na taj način realizirana od strane Primorsko-goranske županije.

Predsjednik
Erik Fabijanić

Dostaviti:

1. Upravnom odjelu za proračun, financije i nabavu
n/r pročelnika **Krešimira Parata**
2. Upravnom odjelu za regionalni razvoj, infrastrukturu i upravljanje projektima
n/r pročelnika **izv.prof.dr.sc. Ljudevita Krpana**
3. Upravnom odjelu za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša
n/r pročelnice **doc.dr.sc. Korajke Vahtar Jurković**
4. Županu **Zlatku Komadini**
5. zamjenicima Župana, **svima**

PRILOG 2. Pregled (operativnih) programa

Tablica 1. *Prioritetne osi i financijske alokacije iz europskih fondova za Operativne programe Konkurentnost i kohezija te Učinkoviti ljudski potencijali*

OP Konkurentnost i kohezija	OP Učinkoviti ljudski potencijali	
	Prioritetna os	Prioritetna os
Alokacija EU/ kn	Alokacija EU/ kn	
1. Jačanje gospodarstva primjenom istraživanja i inovacija	664.792.165	532.933.273
2. Korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije	307.952.676	328.000.000
3. Poslovna konkurentnost	970.000.000	450.000.000
4. Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije	531.810.805	191.276.944
5. Klimatske promjene i upravljanje rizicima	245.396.147	80.000.000
6. Zaštita okoliša i održivost resursa	1.987.360.608	1.582.210.217
7. Povezanost i mobilnost	1.310.205.755	
8. Socijalno uključivanje i zdravlje	356.500.000	
9. Obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje	270.914.791	
10. Tehnička pomoć	236.112.612	
Ukupno	6.881.045.559	

Tablica 2. *Prioritetne osi i financijske alokacije za Program ruralnog razvoja*

Program ruralnog razvoja		Ukupna alokacija s nacionalnim sredstvima/EUR
Mjera		
Mjera 1 - Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja		13.333.333
Mjera 2 - Savjetodavne službe, služba za upravljanje poljoprivrednim gospodarstima i pomoć poljoprivrednim gospodarstima		21.176.471
Mjera 3 - Programi kvalitete za poljoprivredne proizvođače i hranu		7.058.824
Mjera 4 - Ulaganje u fizičku imovinu		667.058.824
Mjera 5 - Obnavljanje poljoprivrednog proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima te uvođenje odgovarajućih preventivnih aktivnosti		118.117.647
Mjera 6 - Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja		262.928.105
Mjera 7 - Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima		265.882.353
Mjera 8 - Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma		92.941.176

Program ruralnog razvoja	
Mjera	Ukupna alokacija s nacionalnim sredstvima/EUR
Mjera 9 - Uspostavljanje skupina i organizacija proizvođača	8.888.889
Mjera 10 - Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene	138.830.280
Mjera 11 - Ekološki uzgoj	128.309.624
Mjera 13 - Plaćanja područjima s prirodnim ili ostalim posebnim ograničenjima	321.600.000
Mjera 16 - Suradnja	8.333.333
Mjera 17 - Upravljanje rizicima	56.673.374
Mjera 19 - LEADER	67.540.725
Mjera 18 - Financiranje dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja za Hrvatsku	139.875.000
Mjera 20 - Tehnička pomoć	64.746.544
Ukupno	2.383.294.500

Tablica 3. *Prioritetne osi i financijske alokacije iz Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo*

Prioritet	Ukupna alokacija s nacionalnim sredstvima/EUR
1. Poticanje okolišno održivog, resursno učinkovitog, inovativnog, konkurentnog i na znanju utemeljenog ribarstva	134.040.491
2. Poticanje okolišno održive, resursno učinkovite, inovativne, konkurentne i na znanju utemeljene akvakulture	73.681.583
3. Poticanje provedbe ZRP-a	43.180.081
4. Povećanje zaposlenosti i teritorijalne kohezije	22.298.877
5. Poticanje trženja i prerade	54.013.529
6. Poticanje provedbe Integrirane pomorske politike	1.333.334
Tehnička pomoć	20.211.451
Ukupno	348.759.346

Tablica 4. Opis programa teritorijalne suradnje

Naziv programa	Prioritetne osi	Geografsko područje	Ukupna alokacija s nacionalnim sredstvima/EUR
Prekogranična suradnja			
Program Slovenija – Hrvatska	<ul style="list-style-type: none"> • Očuvanje i održiva upotreba prirodnih i kulturnih resursa • Zdrava, sigurna i pristupačna granična područja • Plave inovacije • Sigurnost • Okoliš i kulturna baština • Pomorski promet 	Izabrane regije/županije iz Slovenije i Hrvatske	38.926.632
Program Italija – Hrvatska	<ul style="list-style-type: none"> • Plave inovacije • Sigurnost • Okoliš i kulturna baština • Pomorski promet 	Izabrane regije/županije iz Italije i Hrvatske	222.677.398
Transnacionalna suradnja			
Program Središnja Europa	<ul style="list-style-type: none"> • Suradnja na inovacijama za konkurentniju Središnju Europu • Suradnja na niskougjičnim strategijama • Suradnja na upravljanju prirodnim i kulturnim resursima za održivi rast • Suradnja na prometu za bolju povezanost 	Austrija, Hrvatska, Češka republika, Mađarska, Poljska, Slovačka, Slovenija, Njemačka, Italija	246.000.000 (samo ERDF)
Program Mediteran	<ul style="list-style-type: none"> • Inovacije • Niskougjična ekonomija • Prirodni i kulturni resursi • Upravljanje 	Hrvatska, Cipar, Francuska, Grčka, Italija, Malta, Portugal, Slovenija, Španjolska, Ujedinjeno Kraljevstvo, Albanija, BiH, Crna Gora	265.000.000
Program Dunav	<ul style="list-style-type: none"> • Inovativna i društveno odgovorna regija • Okoliš i kulturno odgovorna regija • Bolje povezana i energetska odgovorna regija • Dobro upravljana regija 	Njemačka, Austrija, Češka, Slovenija, Slovačka, Mađarska, Hrvatska, BiH, Srbija, Crna Gora, Ukrajina, Rumunjska, Moldavija, Bugarska	262.989.839

Naziv programa	Prioritetne osi	Geografsko područje	Ukupna alokacija s nacionalnim sredstvima/EUR
Jadransko-jonski program	<ul style="list-style-type: none"> • Inovativna i pametna regija • Održiva regija • Povezana regija • Podrška upravljanju EUSAIR (Europska strategija za Jadransko-jonsku regiju) 	Hrvatska, Grčka, Slovenija, Italija, Albanija, BIH, Crna Gora i Srbija	117.918.198
Međuregionalna suradnja			
Program INTERREG EUROPE	<ul style="list-style-type: none"> • Istraživanje i inovacije • Konkurentnost malog i srednjeg poduzetništva • Niskouglične ekonomije • Okoliš i učinkovitost resursa 	EU-28, Norveška, Švicarska	426.309.618
Program INTERACT	Unapređenje provedbe programa teritorijalne suradnje	EU-28, Norveška, Švicarska	46.300.000
Program URBACT	Integrirani urbani razvoj: <ul style="list-style-type: none"> • Gospodarstvo • Okoliš • Upravljanje • Inkluzija 	EU-28, Norveška, Švicarska	96.324.550
Program ESPON	<ul style="list-style-type: none"> • Prostorno planiranje • Suradnja visokoobrazovnih i znanstvenih institucija 	EU-28, Island, Lichtenštajn, Norveška i Švicarska	48.678.851